

"Noc 10 II 1940. Pamiętamy" 78. rocznica pierwszej masowej deportacji obywateli polskich w głąb Związku Sowieckiego

Od pierwszej masowej wywózki ludności polskiej w głąb ZSRS, która rozpoczęła się w nocy 10 lutego 1940 r., mija już 78 lat. Warto przypomnieć tamte wydarzenia i przywołać pamięć deportowanych.

Przygotowania do masowych wysiedleń osób uznanych przez sowiecką władzę za niebezpieczne, rozpoczęły się zaraz po wkroczeniu Armii Czerwonej na wschodnie ziemie II Rzeczypospolitej. Deportacje miały cel polityczny, czyli pozbycie się realnych i wymaganych wrogów, a także ekonomiczny wynikający z potrzeby darmowej siły roboczej przy wyrębie lasów, budowie linii kolejowych, itp. Czynnikiem narodowy pozostawał w przypadku deportacji drugorzędny. Wyznacznikiem stała się przynależność do konkretnej grupy społecznej lub zawodowej.

Decyzje o deportacjach podejmowali w Moskwie najważniejsi dygnitarze partyjni i państwowi ZSRS. Dekrety dotyczące deportacji lutowej podpisano już na początku grudnia 1939 r. Akcją decyzyjną uruchomił Ławrientij Beria, wysyłając w dn. 2 grudnia do Józefa Stalina pismo argumentujące konieczność jak najszybszego wysiedlania polskich osadników wojskowych. W tajemnicy ustalano imienne listy osób do deportacji. Doprecyzowania wykazów dokonano podczas spisu osadników i ich rodzin przeprowadzonego pod pretekstem rejestracji obiektów gospodarczych.

Instrukcje deportacyjne podpisał Beria. Zgodnie z zaleceniami każdy odcinek operacyjny (liczący 250-300 rodzin) znalazł się pod nadzorem „trójki operacyjnej”. W styczniu 1940 chwalono także plan, w którym określono liczbę transportów, stacje załadunku oraz daty odprawy.

W nocy z 10 na 11 lutego 1940 roku w tysiące drzwi domów zapukali funkcjonariusze NKWD. Zsyłka objęła blisko 140 tys. ludzi. Z terenu byłego woj. białostockiego wywieziono blisko 13 tys. osób. Zesłano głównie osadników wojskowych i cywilnych oraz leśników. Była to pierwsza z czterech masowych deportacji sowieckich w latach czterdziestych XX wieku. Chcąc zachować pamięć o tych tragicznych wydarzeniach oraz mając na celu upowszechnienie wiedzy na temat wywózek, Muzeum Pamięci Sybiru proponuje mieszkańcom Białegostoku plenerową instalację artystyczną "Noc 10 II 1940. Pamiętamy".

10 lutego przypada 78. rocznica pierwszej masowej deportacji obywateli polskich w głąb Związku Sowieckiego. Z tej okazji Muzeum Pamięci Sybiru przygotowało 3-dniowe obchody

8 lutego 2018 r. o godz. 16.00 w Archidiecezjalnym Centrum Konferencyjno-Wystawienniczym przy ul. Kościelnej 1A w Białymstoku na uroczystość upamiętnienia wywózki na Sybir.

9 lutego

Białystok, Rynek Kościuszki

Początek: 16.00

Flash mob w przestrzeni miejskiej Białegostoku: „Noc 10 II 1940. Pamiętamy”, przypominający o pierwszej wywózkę na Wschód i sylwetki deportowanych osób. Sylwetki ludzkie zostaną rozmieszczone w trzech punktach w przestrzeni miejskiej: Rynek Kościuszki – przy Galerii Sleńdzińskich; Rynek Kościuszki – przy Ratuszu; Skwer im. Konstanty I Wielkiego.

Informacji udziela: Karolina Mosiej , tel. 795 650 860, e-

mail: k.mosiej@sybir.bialystok.pl

10 lutego

Białowieża, rozpoczęcie przy budynku Instytutu Badawczego Leśnictwa

12.00-16.00

Gra terenowa na terenie Białowieży śladami osób deportowanych. Wspólne ognisko dla uczestników i organizatorów z udziałem świadków historii – OEL „Jagiellońskie”.

Koordynatorzy: Anna Kietlińska, a.kietlinska@sybir.bialystok.pl , tel. 696014403, Bogusław Kosel, b.kosel@sybir.bialystok.pl , tel. 500600661

źródło: Muzeum Pamięci Sybiru